

NOTAT

Miljø- og
fødevareministeren

Den 23. januar 2017

Orienteringsnotat til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg om resultaterne af Biodiversitetskonventionens 13. parts konference, Cancun, Mexico den 4-17. december 2016

Baggrund

Den 4.-17. december 2016 afholdt FN's biodiversitetskonvention (CBD) den 13. partskonference (COP13) i Cancun, Mexico. COP13 blev afholdt samtidig med 2. partsmøde (COPMOP2) i konventionens protokol for regulering af adgang og udbyttedeling af genetiske ressourcer (Nagoya-protokollen) og 8. partsmøde (COPMOP8) under protokollen for sikker håndtering af syntetisk biologi (Cartagena-protokollen). Mere end 6.500 deltagere fordelt på 164 lande samt en række mellemstatslige organisationer og NGO'er deltog i konferencen. EU og dets medlemsstater deltog med afsæt i EU rådskonklusioner vedtaget på rådsmøde den 17. oktober 2016. Grønlands hjemmestyre deltog med to repræsentanter i den danske delegation.

CBD blev underskrevet under FN-konferencen om miljø og udvikling i 1992 i Rio de Janeiro i Brasilien og trådte i kraft i 1993. Konventionen har 194 partslande, som mødes til partskonferencer hvert andet år. Konventionen har tre overordnede formål: 1) bevarelse af biodiversiteten, 2) bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten og 3) rimelig og retfærdig udbyttedeling i forbindelse med udnyttelsen af genetiske ressourcer. I 2010 tiltrådte parterne en Strategisk Plan for 2011-2020 med det formål at standse tilbagegangen i biodiversitet senest i 2020. Planen opstiller 20 mål (Aichi-målene), som parterne udtrykker en fælles ambition om at nå.

Den danske miljø- og fødevareminister deltog i partskonferencens ministermøde den 2.-3. december, hvor ca. 150 miljøministre og ministre for landbrug, skovbrug og fiskeri deltog. Ministrene satte fokus på integration af biodiversitetshensyn i sektorpolitikkerne og tiltrådte en global erklæring med henblik på at fremme større integration af hensynet til biodiversitet i landbrugs-, skovbrugs-, fiskeri- og turismesektoren, Cancun-erklæringen. Derudover underskrev Danmark sammen med Finland, Norge, Sverige, Frankrig, Tyskland, Irland, Polen, Sydafrika, Chile og EU-Kommissionen en frivillig erklæring om beskyttelse af bestøvere initieret af Holland.

Resultater fra COP13 (Biodiversitetskonventionen)

Omdrejningspunktet for COP13 var evaluering og, hvor relevant, styrkelse af parternes bidrag til implementering af konventionens strategiske plan og dens 20 mål (2011-2020).

Evaluering af den Strategiske Plan og dens 20 mål: Parterne vedtog en proces for forberedelserne af opfølgningen på den strategiske plan, når den udløber i 2020. Med udgangspunkt i en analyse foretaget af CBD sekretariatet, noterede parterne sig, at strategier og handlingsplaner udarbejdet af parterne siden 2010 har inkluderet mål i deres nationale biodiversitetsstrategi, der relaterer sig til de 20 mål, men at ambitionsniveauet ikke er tilstrækkeligt for at kunne nå 2020 målene. Desuden var der en klar tilkendegivelse af, at den Strategiske Plan kan være med til at bidrage til implementering af FN's 2030 verdensmål.

Sektorintegration af biodiversitet: Parterne vedtog beslutninger om integration af hensyn til biodiversitet i forskellige sektorer, med fokus på landbrug, skovbrug, fiskeri og turisme. Bl.a. tilskyndes parterne til at fremme nye forbrugsmønstre for at stoppe madspild og styrke bæredygtig produktion og forbrug. Initiativer i den private sektor hilses velkommen, og der opfordres til øget engagement.

Ressourcemobilisering: Parterne enedes i 2012 om et foreløbigt mål om fordobling af de biodiversitetsrelaterede, internationale finansielle strømme til udviklingslande i 2015 og en fastholdelse af dette niveau frem til 2020. Målet blev endeligt vedtaget i 2014. Beslutningerne på COP13 fremhæver et forsat behov for at sikre flere ressourcer fra alle kilder til ulandenens implementering af den strategiske plan. Desuden skal der udarbejdes en ny og forbedret opgørelse, der tager bedre højde for, at fordoblingsmålet er et globalt mål, der bør indfries kollektivt, og at de enkelte parters opgørelser er baseret på forskellige metoder.

Oprindelige folks rettigheder: I forbindelse med vedtagelse af en frivillig vejledning, der vedrører indhentning og brug af traditionel viden fra oprindelige folk og lokale samfund, besluttede parterne at anerkende, at det kan ske med udgangspunkt i oprindelige folk og lokale samfunds *frie, forudgående og informerede samtykke (FPIC)*, som også er vedtaget i FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder.

Identifikation af marine biologisk og økologisk signifikante havområder (EBSA'er): Der tilskyndes til en færdiggørelse af arbejdet med beskrivelse af EBSA'er i det nordøstatlantiske områder på linje med identifikation i andre havområder, og der peges på en række frivillige muligheder både for at fremskynde beskrivelse af nye EBSA'er og forbedre beskrivelsen af eksisterende EBSA'er.

Andre beslutninger: Parterne vedtog derudover en række andre beslutninger der bl.a.:

- skal fremme beskyttelse og bæredygtig forvaltning af bestøvere gennem konkrete forvaltningsmæssige initiativer;
- skal fremme beskyttelse af marin biodiversitet gennem en række tiltag såsom håndtering af affald og undervandsstøj, og fysisk planlægning til havs;
- skal fremme samarbejde og sammenhæng (synergi) mellem biodiversitetsrelaterede konventioner samt nedsættelse af en uformel rådgivningsgruppe gennem vedtagelse af en plan for konkrete aktiviteter.

Resultater fra COPMOP2 (Nagoya-protokollen)

Parterne besluttede at opfordre til at ratificere og styrke implementeringen af Nagoya-protokollen. Det blev understreget, at der forsat er behov for kapacitetsopbygning og styrkelse af den internationale informationsudveksling, og man vedtog rammen for den første nationale rapportering. På spørgsmålet om behov for og indhold i en eventuel global mekanisme for udbyttedeling af genetiske ressourcer, besluttede parterne at undersøge behovet herfor med henblik på diskussion på protokollens tredje partsmøde i 2018.

Resultater fra COPMOP8 (Cartagena-protokollen)

Parterne vedtog bl.a. en frivillig vejledning for risikovurderinger ved brug af levende modificerede organismer (LMO). Desuden inviteres parterne til at udveksle erfaringer og metoder for afværgeforanstaltninger i forbindelse med utilsigtet grænseoverskridende bevægelser af LMO'er, samtidig med at parterne opfordres til at nominere eksperter til ekspertgruppen for biosikkerhed.